

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

HØRINGSSVAR – HØRINGSFRIST 31.10.2015

SAK – Kirkemøtets budsjettreglement

Vedlegg til 2. gangs behandling av sak i Kirkerådet

Vedlagt følger høringsuttalelser i følgende rekkefølge:

1. Oslo bispedømme
2. Borg bispedømme
3. Hamar bispedømme

4. Tunsberg bispedømme
5. Agder og Telemark bispedømme
6. Stavanger bispedømme

7. Bjørgvin bispedømme
8. Møre bispedømme
9. Nidaros bispedømme

10. Sør-Hålogaland bispedømme
11. Nord-Hålogaland bispedømme
12. Presteforenigen

13. Det norske Diakoniforbund
14. IKO – Kirkelig Pedagogisk senter

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 04.11.2015

Vår ref: 15/4390 - 9 SIG (15/40739)

Deres ref:

Høringsvar: Forslag til budsjettreglement

Oslo Bispedømmeråd har i møtet 2. november 2015 behandlet forslaget til budsjettreglement for Kirkemøtet, og avgir følgende høringsuttalelse:

Oslo bispedømmeråd støtter prinsippet om faste fordelingsnøkler når Kirkemøtet skal fordele statstilskuddet fra 2017. Vi slutter oss til at fordelingen i 2017 samsvarer med fordelingen i 2016, og ser at det nok er behov for samme tildelingsnøkkel også i 2018.

For å få utarbeidet nye fordelingsnøkler foreslår vi at Kirkemøtet i 2016 nedsetter en arbeidsgruppe for dette. Arbeidsgruppen bør i løpet av 2017 sende et forslag på høring slik at nye fordelingsnøkler kan behandles av Kirkemøtet i 2018. Fordelingen av tilskuddet fra OVF bør tas med i denne sammenheng. Denne arbeidsgruppen skal også vurdere i hvilket omfang Kirkemøtet skal sette av midler til strategiske satsinger.

Ved utarbeiding av nye fordelingsnøkler er det viktig at hele befolkningen i bispedømmet teller med. Også den flerreligiøse/flerkulturelle dimensjonen bør bli en faktor i fordelingen. Antall sokn bør ikke vektas positivt slik at soknesammenslåing straffes økonomisk.

Når staten kompenserer for bortfall av ulike naturalytelser må denne kompensasjonen fordeles slik at den i størst mulig grad dekker merutgiftene i alle enhetene. Økonomigruppene som nå arbeider med overgangen til 2017 bør bidra i dette arbeidet sammen med Kirkerådets sekretariat.

Oslo bispedømme støtter også at regelverket for disponering av tilskudd fra OVF oppheves, men at midlene inntil videre fordeles på bispedømmene som før.

Vi ser positivt på forslaget om at det avsettes midler til strategiske satsinger. Vi foreslår at det også hjemles i § 4 i budsjettreglementet slik: *«Kirkemøtet kan bestemme at en andel av midlene avsettes til å stimulere ulike strategiske satsingsområder.»*

Et flertall på seks medlemmer ønsker imidlertid at avsetning til strategiske satsinger utredes nærmere før det iverksettes. Dersom Kirkemøtet finner at dette skal innføres allerede fra 2017 foreslår flertallet en gradvis oppbygning av denne summen og at ikke mer enn 0,5 % brukes i 2017.

Et mindretall på fem støtter Kirkerådets forslag om at 2 % avsettes til strategisk satsing allerede fra 2017.

Oslo bispedømmeråd

Postboks 9307 Grønland
0135 OSLO

E-post:
oslo.bispedomme@kirken.no
Web: www.kirken.no/oslo
Org. nr.: 974 761 475

Telefon: 23 30 11 60
Telefaks: 23 30 11 99
Bankkontonr: 8276 01 00273

Saksbehandler

Sigmund Gulliksrud

I § 2 i reglementet foreslår vi at 2. setning endres til: «*Det vedtas et langtidsbudsjett/økonomiplan som beskriver forventet utvikling de neste 4 år og som rulleres årlig.*»

I tillegg foreslår vi et nytt ledd i samme paragraf: «*Det skal budsjetteres med et resultat som sørger for en forsvarlig egenkapital.*»

I kommentarene til § 3 ber vi om at det tydeliggjøres at budsjettforslaget fra enhetene ikke skal være for detaljert, men inneholde en overordnet konsekvensbeskrivelse av antatt tildeling.

I § 6 ønsker vi følgende endringer (understreket tekst):

- *Dersom inntektene blir høyere enn budsjettet, kan merinntekten benyttes fullt ut av hver enhet.*
- *Under gruppe 1 har Kirkerådet i ekstraordinære situasjoner adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett mellom enhetene.*
- *Ubrukte budsjettmidler for de enkelte enhetene kan overføres til neste budsjettår med inntil 5 % av budsjetttrammen. Overskytende midler kan i ~~budsjettåret~~ disponeres av Kirkerådet til andre formål. Overskridelser må dekkes inn i fremtidige budsjetter.*

Det bør utredes nærmere om overføringsgrensen på 5% er den riktige størrelsen, eller om den kan sløyfes helt. Dette er en begrensning som er gitt i statlig bevilgningspraksis, og som det ikke uten videre er gitt bør gjelde når kirken blir selvstendig rettssubjekt. Bispedømmene vil f.eks. kunne ha behov for å sette til side midler for å realisere prosjekter i framtiden. Det vises til praksis når det gjelder statlige universiteter og høyskoler som så vidt vites ikke har noen begrensninger når det gjelder muligheten for å avsette penger til fond etc. Dette spørsmålet må også sees i sammenheng med spørsmålet om egenkapital.

I kommentarene til samme paragraf ber vi om at følgende setning strykes: «*Denne omdisponeringsmuligheten gjør det mulig å rette opp noen av skjevhetene som er i fordelingsnøkklene...*»

I § 7 ber vi om at 1. setning endres til: «*Resultatet i opprinnelig budsjett opprettholdes så langt råd er ved budsjettendringer.*»

Med vennlig hilsen

Harald Hegstad
Leder Oslo bispedømmeråd

Elise Sandnes
Stiftsdirektør

Sigmund Gulliksrud
økonomirådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

DEN NORSKE KIRKE

Borg bispedømmeråd

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 05.11.2015

Vår ref: 15/4439 - 3 ASR (15/41417)

Deres ref:

Borg bispedømmeråds hørings svar: Kirkemøtets budsjettreglement

Det vises til Kirkerådets høringsnotat av 25. september 2015 ang. Kirkemøtets budsjettreglement. Borg bispedømmeråd støtter Kirkerådets forslag til budsjettreglement med følgende kommentarer og endringsforslag: (Setninger inneholdende konkrete endringsforslag i paragraftekstene er gjengitt i kursiv og understreket.)

Til Kirkerådets saksorientering har Borg bispedømmeråd følgende innspill:

Den norske kirke står i det framtidige arbeidet ovenfor omfattende og krevende omstillingsprosesser. Borg bispedømmerådet vil framheve viktigheten av at de reglement, prosedyrer og rutiner som utarbeides er i samsvar med Kirkemøtets intensjoner og målsettinger. Som eksempel viser vi til fordelingsnøkkel for tildeling av OVF-midler (s. 16) hvor antall sogn er en del av fordelingsnøkkel, samtidig som man arbeider for reduksjon av antall sogn i Norge.

Vedrørende IKT (s. 18): Borg bispedømmeråd ser at det kan være flere gode grunner til at IKT-kostnadene belastes det enkelte bispedømmeråd. Vi understreker at det da må følge midler med denne omleggingen.

§ 2 Budsjettet vedtas for kalenderåret. Det utarbeides rullerende lanqtidsbudsjett for perioder på minimum 3 år.

Borg bispedømmeråds kommentar:

Den norske kirke ved Kirkerådet vil fra 2017 få ansvaret for å forvalte nærmere to milliarder kroner årlig. (Jf. departementets forslag til ny kirkelov § 25.) Særlig fordi økonomistyringen de første årene etter virksomhetsoverdragelsen vil være krevende bør det tilstrebes å nedfelle budsjettall for en periode på minimum tre år fram i tid. Dette vil bidra til å avdekke særskilte utfordringer og vil kunne være et viktig verktøy i kommunikasjonene mellom sentralt og regionale nivå.

§ 3

Borg bispedømmeråds kommentar:

Å gjøre vedtak om budsjett for påfølgende budsjettår bør tilligge det valgte Kirkerådet. Dette så lenge statsbudsjettet legges fram i oktober med endelig vedtak i desember. Optimalt bør vedtak i Kirkerådet som påvirker bispedømmerådenes budsjettår for påfølgende år være vedtatt innen 1. desember det enkelte år. Budsjettvedtak må da gjøres under forutsetning av

endelig behandling av statsbudsjettet i Stortinget. Borg bispedømmeråd foreslår at Kirkemøtet oppnevner en finanskomite som gir sin uttalelse til forslag til budsjett før dette vedtas i det valgte Kirkerådet.

Kirkemøtet bør forelegges og gjøre vedtak mht. det rullende langtidsbudsjettet, med de forutsetninger som legges til grunn (som forventet indeksregulering av statstilskudd, endringer i pensjonsforpliktelser, planlagte større investeringer mv.). De foreslåtte system med fordelingsnøkler, Kirkemøtets strategiplan og øvrige vedtak og uttalelser anses å gi Kirkemøtet tilstrekkelige verktøy for styringssignaler til Kirkerådet.

§ 4

Borg bispedømmeråds kommentar:

Forslaget om at Kirkemøtet vedtar fordelingsnøkler for tildeling av midler til virksomhetene i gruppe 1 støttes. Det bør videre vurderes om Kirkemøtet bør fastsette tildelingene til virksomhetene i gruppe 2 og 3 som intensjonsvedtak og at det valgte Kirkerådet fatter vedtak på beløp i henhold til tildeling i statsbudsjettet for det enkelte år. Borg bispedømmeråd ønsker at det i reglementets tekst tas inn at Kirkemøtet kan inkludere andre tilskuddsmottakere, dette særlig mht. gruppe 3.

Borg bispedømmeråd støtter høringens forslag om at hovedregelen må være at alle kostnader i et bispedømme må være det enkelte bispedømmeråds ansvar. Vi vil allikevel framholde som et prinsipp at den instansen som pådrar kostnader også som hovedregel skal ha ansvaret for å finne inndekning for disse. Det er dermed ikke sagt at finansiering av f.eks. sentralt inngåtte avtaler alltid skal løses med tilføring av friske midler, men at det søkes å finne løsninger i dialog mellom de ulike nivåene i kirken.

§ 5 Det valgte Kirkerådet disponerer og fordeler budsjettet i samsvar med Kirkemøtets bestemmelser. Kirkerådet stiller budsjettet under § 1 til disposisjon for bispedømmerådene og Bispemøtet gjennom delegasjon av budsjettfullmakter med tilhørende mål, forutsetninger og krav til regnskaps- og resultatrapportering.

Kirkerådet kan inndra fullmakter som er gitt til underliggende enheter.

Kirkerådet tildeler tilskudd til de enkelte mottakere i gruppe 2 og 3 gjennom tildelingsbrev. Ved siden av tildelingen av tilskudd, skal tildelingsbrevet angi mål for tildelingen og krav til revisjon, regnskap- og resultatrapportering. Tildelingsbrevet skal inneholde informasjon om hvilke forutsetninger tildelingen er basert på.

Borg bispedømmeråds kommentar:

I og med virksomhetsoverdragelsen i 2017 vil bispedømmerådene bli en del av det nye nasjonale rettssubjektet, det er naturlig at dette også gjenspeiles i en forenkling og effektivisering av interne prosesser og prosedyrer. Kirkerådet vil, jf. § 25 i forslag til ny kirkelov, stå ansvarlige overfor bevilgende myndighet for den samlede tildelingen. Av dette bør følge at Kirkerådet gis en mulighet for å sikre økonomistyringen.

§ 7 *Det skal være balanse mellom inntekter og kostnader.*

Oppstår det i budsjettåret en uforutsett, men nødvendig kostnad eller et uforutsett inntektstap som det ikke er mulig å dekke innenfor budsjetttrammen som er stilt til disposisjon, avgjør Kirkerådet hvordan kostnaden skal dekkes eller inntektstapet skal balanseres.

Borg bispedømmeråds kommentar:

Sett i sammenheng med § 4 og den foreslåtte omdisponeringsmuligheten på 1 % i § 6 anses den foreslåtte teksten å ivareta anliggendet, samtidig som fleksibiliteten økes. Vi vil foreslå at

fastsetting av forventning om en prosentvis inndekning pr bispedømmeråd vurderes og at dette følger den foreslåtte delegasjon av budsjettfullmakt (jf. §5 over). Evt. at det følger i tildelingsbrev, dersom dette blir stående.

§ 8

Borg bispedømmeråds kommentar:

Vi støtter at paragrafen utgår av reglementet. Eventuelle presiseringer vil kunne formidles med budsjettfullmaktene/tildelingsbrevene.

§ 9

Borg bispedømmeråds kommentar:

Utover eventuelle krav fra bevilgende myndighet om plassering av tilskuddsmidler finner vi det ikke hensiktsmessig at det skal presiseres at tilskuddsmidlene utelukkende skal plasseres som innskudd i bank. Det forutsettes i det minste ikke å gjelde midler fra driften som avsettes i fond.

Omfang og videre prosess

Det er fra vår side ikke funnet grunnlag for å ta inn ytterligere bestemmelser på nåværende tidspunkt. For øvrig anser vi det som viktig at reglement, prosedyrer og rapporteringsrutiner er åpne for revisjon etter hvert som man skaffer seg erfaringer. Borg bispedømmeråd ønsker velkommen prosesser for forenklings- og effektivitetstiltak der dette anses hensiktsmessig og vil bidra for å finne de gode balansepunktene for dette.

Med vennlig hilsen

Per Johan Bjerkeli e.f.
stiftsdirektør

Anne Sofie Rosenvinge
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

DEN NORSKE KIRKE

Hamar bispedømmeråd

De sentralkirkelige råds sekretariat - KR - MRK - SKR
Postboks 799 Sentrum
Rådhusgata 1-3
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
0106 OSLO

Dato: 20.10.2015

Vår ref: 15/4375 - 3 JAJ (15/38827)

Deres ref:

Svar på høring - Kirkemøtets budsjettreglement

Hamar bispedømmeråd viser til brev av 25.09.2015, ref 15/4359-1, om høringer til forberedelse av virksomhetsoverdragelsen – høringsnotat om Kirkemøtets budsjettreglement.

Hamar bispedømmeråd behandlet høringen i sin sak 069/15 19/10-2015 med følgende vedtak:

«Hamar bispedømmeråd slutter seg til høringens forslag til budsjettreglement for Kirkemøtet, med følgende forslag til endring:

§ 6 – disponeringsfullmakter:

Avsnitt 2: «Under gruppe 1 har det valgte Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.»

Avsnitt 3: «Under gruppe 2 og 3 har det valgte Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til formål under samme kategori.»

Bispedømmerådet anbefaler ikke at Kirkemøtet setter av midler til strategiske satsninger i budsjett for 2017, men at driften skjermes i oppstartsåret.

Stiftsdirektøren gis fullmakt til utarbeide høringssvar på bakgrunn av bispedømmerådets behandling av saken, med de endringer som kom frem under behandlingen av saken.»

I det følgende foreligger Hamar bispedømmeråds svar på høringen.

Hamar bispedømmeråd slutter seg til forslaget til budsjettreglement for § 1 – § 5 og § 7-§ 12.

Hvorvidt høringen om eventuell opprettelse av nytt kontrollorgan for Kirkemøtet medfører at forslaget til budsjettreglement må endres, antas det at Kirkerådet vil ta stilling til.

Vedrørende § 6 – disponeringsfullmakter - er det åpenbart at muligheten til å omdisponere budsjettet i løpet av året bør foreligge ved vesentlige endringer i rammebetingelser eller andre dyptgripende forhold som fordrer resolutte tiltak. Eksempler på dette kan være store økninger i pensjonutgifter eller tariffoppgjør som går langt utenfor budsjetterte rammer. Samtidig bør det klargjøres i reglementet at det kun er det valgte Kirkerådet, ikke Kirkerådets sekretariat, som skal kunne omdisponere Kirkemøtets vedtatte budsjett. 1 % av vedtatt budsjett vil for Hamar bispedømmeråd sin del være en sum på i overkant av 1 million kroner, for de andre bispedømmene vil det være i samme størrelsesorden.

Det foreslås følgende forslag til presisering av teksten:

Avsnitt 2: «Under gruppe 1 har det valgte Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til alle gruppene».

Avsnitt 3: «Under gruppe 2 og 3 har det valgte Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til formål under samme kategori».

Videre slutter bispedømmerådet slutter seg til Kirkerådets sekretariats forslag vedrørende kap 5. Forslag til fordelingsnøkler (side 11-20) i høringsnotatet, med unntak av underpunkt C om strategiske satsinger. Det vurderes som risikofylt å binde opp inntil 40 millioner kroner ved overgangen til et nytt rettssubjekt til en type «strategiske satsinger». Hvis det blir foretatt driftsreduksjoner i en slik størrelsesorden fra 2017, når Den norske kirke skal konsolideres som en virksomhet uavhengig fra staten, med resultat i form av et redusert antall stillinger innenfor prestatjenesten eller redusert tilskudd til trosopplærere, kateketer eller diakoner i fellesrådenet, vil dette bli en stor og unødig belastning for kirken.

For øvrig ville det være formålstjenelig om man avklarer begrepsbruken for organer i Den norske kirke. Framover bør «Kirkerådet» være definert som det valgte Kirkeråd, mens administrasjonen i Kirkerådet bør benevnes Kirkerådets sekretariat. Det samme prinsippet bør nødvendigvis gjelde bispedømmerådene. Unntak fra dette er når det er opplagt at man utøver myndighet etter fullmakt fra de valgte rådene.

Med vennlig hilsen

Siv S. Birkeland e.f.
stiftsdirektør

Jon Arne Johansen
økonomisjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

DEN NORSKE KIRKE
Tunsberg bispedømmeråd

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 27.10.2015

Vår ref: 15/4598 - 3 KAL (15/38424)

Deres ref:

Kirkemøtets budsjettreglement - høringssvar

Tunsberg bispedømmeråd viser til mottatt høring om Kirkemøtets budsjettreglement. Høringen ble behandlet i møte 15.10.2015.

Tunsberg bispedømmeråd ønsker å peke på et par punkter som virker noe uklare.

I punkt 5 står der bl.a.: «Fra 2017 vil regnskapsprinsippet bli innført. Dette innebærer nye kostnader som må dekkes innenfor rammen.» Her pekes det på kostnader som det enkelte BDR må koste innenfor sin ramme. Vi ønsker at det bør komme klart fram hvilke kostnader dette er.

Hvis det skal settes av midler til strategiske satsninger i den størrelsesorden som her antydes, må disse pengene være tenkt som en kombinasjon av sentrale og regionale satsninger.

En avsetning på f.eks 2 prosent utgjør to til tre stillingar i hvert bispedømme. Slike satsninger må derfor ha som et klart siktemål ikke å svekke arbeidet i bispedømmene.

Når det gjelder forslag til endringer, ønsker Tunsberg bispedømmeråd å anføre følgende:

§ 1 Virkeområde

Ingen kommentar.

§ 2 Grunnleggende prinsipper

Budsjettet vedtas for kalenderåret. *Det skal også utarbeides et 3-5 års rullerende langtidsbudsjett.*

Et langtidsbudsjett gir forutsigbarhet – noe som er helt nødvendig for god planlegging og forsvarlig drift.

§ 3 Forslag til Kirkemøtets budsjettvedtak

Ingen kommentar

§ 4 Budsjettets inndeling

Siste avsnitt:

For gruppe 2 og 3 treffer Kirkemøtet vedtak på beløp for hver gruppe og Kirkerådet fordeler beløpet internt i gruppene.

Fordelingen internt i gruppene må ta utgangspunkt i historiske tall.

§5 Disponering av budsjettet

Ingen kommentar

§ 6 Disponeringsfullmakter

Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til formål under samme kategori.

Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.

Gruppe 1 gjelder budsjett for lovbestemte organ for Dnk. Gruppe 2 og 3 gjelder budsjett for organ som ikke er lovbestemte i Dnk.

Tunsberg bispedømmeråd mener at våre lovbestemte organer må sikres de beste rettigheter.

§ 7 Budsjettendringer i løpet av året

Ingen kommentar

§ 8 Forpliktelser utover budsjettåret

Kan utgå.

§ 9 Disponering av likvide midler

Ingen kommentar

§ 10 Regnskap

Ingen tilføyelser eller endringer

§ 11 Revisor

Ingen kommentar

§12 Iverksettelse

Ingen kommentar

Med vennlig hilsen

Rolf Simeon Andersen e.f.
stiftsdirektør

Tove Frøvoll Thoresen
administrasjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd

Kirkerådet

Dato: 14.10.2015

Vår ref: 15/392 - 40 OBE (15/38141)

Deres ref:

Høring - Kirkemøtets budsjettreglement

Vi viser til deres høringsbrev av 25.09.2015, deres ref: 15/4359 – 1 THW (15/35375), Høringer til forberedelse av virksomhetsoverdragelsen, «Kirkemøtets budsjettreglement».

Høringen ble behandlet i bispedømmerådets møte 12/10-2015 (sak 078/15), og følgende høringssvar ble vedtatt:

Agder og Telemark bispedømmeråd gir sin tilslutning til det forelagte forslag til budsjettreglement, men med følgende kommentarer:

- Pkt 5. Forslag til fordelingsnøkler, underpunkt B Uforutsatte kostnader:
«For budsjettåret 2017 anbefales det derfor å videreføre de fordelingsnøkler som har vært brukt fram til 2016 ..». Vi støtter dette svært viktige momentet som vi mener er avgjørende for en vellykket oppstart av det nye rettssubjektet.
- Pkt 5 Forslag til fordelingsnøkler, underpunkt C Strategiske satsinger:
Vi mener det på post 75 bare bør holdes av 2% av rammen til strategiske satsninger allerede fra 2017, hvis dette ikke fører til reduksjon av stillinger eller bevilgninger i bispedømmerådene.
- Pkt 5 Forslag til fordelingsnøkler, underpunkt F Kirkevalget:
Vi anbefaler at bevilgning fordeles på fire år og tillegges driftsrammen for 2017, og at det i regnskapet avsettes et valgfond til bruk for Kirkevalget i 2019.
- Forslag til reglement §5 Disponering av budsjettet (første avsnitt):
Vi mener det bør være unødvendig å disponere budsjettet «til disposisjon for bispedømmerådene og Bispemøtet gjennom tildelingsbrev». Når Den norske kirke blir eget rettssubjekt, blir vi én kirke (ikke adskilte virksomheter som i dag). Vi bør da kunne fordele internt mellom Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene m.fl via interne rutiner. Likeledes mener vi det bør være én samlet kirke som sammen vedtar mål, satsingsområder og rutiner for regnskaps- og resultatrapportering.
- Forslag til reglement §6 Disponeringsfullmakter (første avsnitt):
Prinsippet om at merinntekt kan benyttes fullt ut er positivt. Vi mener imidlertid at det også bør tilstrebes et felles ansvar for økonomien i det nye rettssubjektet.
- §8 Forpliktelser utover budsjettåret:
Vi mener denne paragraf med fordel kan bli stående inntil regnskapslovens prinsipper er innarbeidet.

- §12 Iverksettelse:
Vi mener det antall paragrafer som er innarbeidet i reglementer på nåværende tidspunkt er tilstrekkelig, men at det bør gjøres løpende revisjoner basert på erfaringer i operasjonell drift.

- Økonomiske/administrative konsekvenser:
Vi mener det bør utarbeides gode rutinebeskrivelser for økonomihåndteringen (herunder budsjettfordeling og rapportering), uten bruk av *tildelingsbrev* med tilhørende krav fra eks. Kirkerådet overfor Bispemøtet og bispedømmerådene. Når Den norske kirke blir eget rettssubjekt, blir vi én kirke som kun for en periode vil være strukturelt organisert lik dagens struktur (Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene). Selv om ny struktur ikke innarbeides i starten, bør det likevel søkes å forenkle det interne byråkrati slik at mest mulig av de samlede ressurser (menneskelige og finansielle) benyttes på det hovedoppdrag kirken er gitt å forvalte – «Mer himmel på jord!».

Med vennlig hilsen

Øyvind Berntsen
økonomisjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 30.10.2015

Vår ref: 14/6530 - 19 KVA (15/40338)

Deres ref:

Høringssvar: Kirkemøtets budsjettreglement

Vi viser til tilsendt høring om Kirkemøtets budsjettreglement datert 25.09.15. Stavanger bispedømmeråd har følgende kommentarer til høringsdokumentet.

Tilskudd fra Opplysningsvesenets fond (OVF)

Stavanger bispedømmeråd støtter forslaget om forenkling av tilskuddsforvaltningen knyttet til disse midlene. Fram til nå har det blitt brukt betydelig med administrative ressurser både på bispedømmerådsnivå og i KR til å administrere utlysning av og rapportering på disse begrensede prosjektmidlene. Det er positivt at det enkelte BDR selv kan bestemme hvordan midlene skal benyttes i framtiden.

Fordelingsnøkler

Stavanger bispedømmeråd mener at det så snart som mulig må fastsettes en dato fram i tid for når ny nasjonal ressursmodell for fordeling av presteressurs mellom de ulike bispedømmerådene skal implementeres. Vi mener at det ikke er tilstrekkelig at det i høringsnotatet står: «Etter 2017 er det naturlig at fordelingsnøklerne tas opp til ny vurdering.» Fordelingskriteriene som i dag benyttes er utviklet over langt tid, og mange av de interne rammebetingelsene er endret. Analyser viser at presteressurs målt i forhold til antall medlemmer er veldig ujevnt fordelt mellom de ulike bispedømmene. Vi ser positivt på at det jobbes kontinuerlig med dette, men prosessen må ikke trekke for langt ut i tid.

Budsjettmål og uforutsette kostnader

Stavanger bispedømmeråd støtter forslaget om å sette av for uforutsette kostnader og/eller budsjettere med overskudd for å hindre regnskapsmessig underskudd. Dersom dette skal gjøres allerede for budsjettåret 2017, betyr det mindre disponible midler til hvert bispedømmeråd. Siden en vesentlig del av bispedømmerådernes økonomi er bundet opp i faste stillinger, vil det ta tid å redusere utgiftsnivået. Skal dette kunne gjennomføres fra 01.01.17, må arbeidet med nedskjæringer starte umiddelbart. Bli kravet først innført i 2018 eller 2019, vil vi få litt bedre tid til å forberede nødvendige omdisponeringer.

Stavanger bispedømmeråd mener at Kirkemøtet må beslutte:

- ✓ Om det skal settes av for uforutsette kostnader sentralt, og/eller budsjetteres med overskudd
- ✓ Størrelsen på overskudd/avsetning
- ✓ Tidspunkt for implementering av et slikt prinsipp
- ✓ Kriterier for når og hvordan midlene skal kunne benyttes
- ✓ Hvordan inndekningen skal skje, dvs. fordeling av belastning på Kirkerådet, bispedømmerådene, Svalbard kirke og Bispemøtet

Strategiske satsinger

Stavanger bispedømmeråd er uenige i at det skal settes av midler sentralt til strategisk satsing allerede fra 2017. Vi er positive til at dette gjøres på litt lengre sikt, når vi har bedre oversikt over den økonomiske situasjonen for det nye rettssubjektet. Kirkemøtet må i så fall beslutte størrelsen på en slik satsing, kriterier for bruk, samt prinsipper for inndekning. Vi vil samtidig anmode til forsiktighet når det gjelder å bruke store ressurser sentralt, og heller oppfordre til tiltak lokalt i den enkelte menighet.

Forslag til endringer av tekst i budsjettreglementets paragrafer:

§ 1 Virkeområde

Ingen kommentarer.

§ 2 Grunnleggende prinsipper

Stavanger bispedømmeråd mener at det må lages et rullerende langtidsbudsjett for 3-5 år.

§ 3 Forslag til Kirkemøtets budsjettvedtak

Ingen kommentarer.

§ 4 Budsjettets inndeling

Formuleringen i denne paragrafen er ulik i saksfremstillingen (side 23) og i vedlegget som oppsummerer Kirkerådet sitt forslag til budsjettreglement for Kirkemøtet (side 32). Dette må samkjøres.

§ 5 Disponering av budsjettet

Ingen kommentarer.

§ 6 Disponeringsfullmakter

Budsjettet til det nye rettssubjektet skal deles inn i tre ulike grupper:

Gruppe 1: Den norske kirke. Dvs. de sentralkirkelige råd, BDR og Svalbard kirke.

Gruppe 2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner (kontingenter mv.)

Gruppe 3: Andre institusjoner og kirkelige formål.

Stavanger bispedømmeråd mener at lovbestemte organer for Den norske kirke (gruppe 1), må sikres bedre enn organer, institusjoner og virksomheter som ikke er lovbestemte organer for kirken (gruppe 2 og 3). Vi foreslår derfor at teksten i Kirkerådet sitt forslag endres fra:

«Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.»

«Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til formål under samme kategori.»

Til:

«Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til **formål under samme gruppe.**»

«Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til **alle gruppene.**»

Stavanger bispedømmeråd mener at siste setning i § 6 er uklart formulert, og gir grunnlag for tolkning: «*Overskytende midler kan i budsjettåret disponeres av Kirkerådet til andre formål.*»

Vi antar at en her med «overskytende midler» tenker på ubrukte budsjettmidler ut over 5 % av budsjetttrammen? Et slik mindreforbruk vil ikke være klart før regnskapet er endelig gjort opp, noe som først blir klart året etter regnskapsåret. Stavanger bispedømmeråd er enige i at Kirkerådet bør ha mulighet til å omdisponere midler, men at en slik omdisponering må være begrunnet i faktiske regnskapstall og ikke et estimat/forventning om mindreforbruk. Vi foreslår at teksten endres til:

«Ubrukte budsjettmidler for de enkelte virksomhetene kan overføres til neste budsjettår med inntil 5 % av budsjetttrammen. Overskridelser må dekkes inn i fremtidige budsjetter. **Ubrukte midler ut over 5 % av budsjetttrammen for de enkelte virksomhetene kan i påfølgende budsjettår disponeres av Kirkerådet til andre formål.**»

§ 7 Budsjettdisponeringer i løpet av året

I vedlegget som beskriver Kirkerådet sitt forslag til budsjettreglement for Kirkemøtet, er Kirkerådets kommentarer fra saksframlegget (side 27) blitt tatt inn som tekst i selve paragrafen (side 33). Vi antar at det er en feil som blir korrigert.

§ 8 Forpliktelser ut over budsjettåret

Kan utgå/strykes.

§ 9 Disponering av likvide midler

Ingen kommentar.

DEN NORSKE KYRKJA

Bjørgvin bispedømeråd

Kyrkjerådet

Dato: 02.10.2015

Vår ref: 15/4364 - 5 JOF (15/36597)

Dykkar ref:

Kyrkjemøte sitt budsjettreglement - høyring

063/15: Kyrkjemøte sitt budsjettreglement - høyring

Behandling:

Vedtak:

Bjørgvin bispedømeråd vedtek høyringa slik den ligg føre med dei merknadane som kom fram i møte. Samrøystes vedtak

HØYRING – KYRKJEMØTET SITT BUDSJETTREGLEMENT

Kommentarar til det generelle innhaldet i høyringsnotatet:

Bjørgvin bispedømeråd (BBDR) opplever at fleire formuleringar er for uklare og difor vanskelege å ta stilling til. Det bør tilstrebast å sikre at behrepsbuken er i betre samsvar med gjeldande regleverk og lovverk, mellom anna kommunelova.

Til dømes er bruk av "budsjett" uklart. Vi tolkar at ein snakkar om årsbudsjett, eller når ein snakkar om 3- 5 års rullerande budsjett, meiner ein då økonomiplan, for fire år jamfør rekneskapslova? Prinsipp om same kontoklassar for KR, BDR og FR er eit anna døme der ein i ny ordning må ha merksemd. Slik at ein kan følgje korleis statlege midlar vert nytta, utan mistanke om at ein dekjer opp for manglande kommunale midlar.

I punkt 5 står der m.a.: «Fra 2017 vil regnskapsprinsippet bli innført. Dette innebærer nye kostnader som må dekket innenfor rammen.» Dette vert gjentatt. Drifta vert den same, så kva kostnader er dette? Det er i det minste upresist formulert. Prisstiging, lønsauke, kostnader med nye datasystem, m.m. må innarbeidast i budsjettet. Det same gjeld det som i notatet vert kalla «naturalytelsene i staten», pensjonspremie, revisjon, mm. som ramma må aukast med, det må synleggjerast i budsjettet.

Sjå også § 6 under.

Dersom det skal setjast av midlar sentralt til å møta uføresette kostnader (punkt B) og til strategiske satsingar (punkt C) må det vera snakk om promille, ikkje prosent av

tildelinga. Kyrkjemøtet må drøfta om det skal avsetjast slike midlar, kor ofte, storleiken på midlane og korleis disponera dei, samt kva formål desse midlane skal takast frå. Om dette vert innført frå starten av, må omprioriteringane gjerast **no**. Om det vert innført frå 2018 eller 2019, vil ein få lengre tid på dei omprioriteringane som må gjerast. Omdisponeringar på dette området vil vere krevjande sidan tildelinga allereie i dag stort sett er bunden opp i lønsmidler. 2 prosent utgjer to til tre stillingar i kvart bispedøme. Omfordeling vil måtte synleggjere kva ein då vil prioritere, og synleggjere kva ein reduserar. Bjørgvin bispedømeråd er difor skeptisk til å sette av store uspesifiserte midlar til strategiske satsingar i den storleiken høyringsutkastet legg opp til.

Under punktet "Ramme" på side 12 vil vi og peike på korleis tilsagn vert gjevne ovanfor kommunane i regjeringsproposisjonen. Same linje burde bli vurdert også ovanfor kyrkja for å skape meir tryggleik i budsjettarbeidet.

Vidare er det på side 13 "Uforutsette kostnader" noko inkonsekvens i formuleringane. Budsjett må være i balanse. Overskridingar kan likevel skje, reglementet må difor seie korleis dette skal handsamast og dekkjast inn.

Bjørgvin bispedømeråd stiller og spørsmål ved om det er klokt at "bevilgning til kirkevalg blir årlig"? Det ka då vere krevjande å argumentere for auka tildeling på dette området ovanfor stortinget. Likeeins er det uklart kva ein meiner med at OVF midlar blir tatt inn i ramma. Her kan uklarheit skape forståing i samspel med politikarane som i neste runde opnar for at drift må dekjast av desse midlane? Vi stiller spørsmålet.

Bjørgvin bispedømeråd stør at ein arbeider med fordelingsnøklar for ressursfordeling mellom bispedømeråda. Bjørgvin bispedømeråd vil og rå til at ein i dette arbeidet ser på fordelingsnøklar med omsyn til ressursfordeling mellom nivåa i kyrkja, då i første runde bispedømenivå og sentralkyrkjelegnivå. Omfordeling av midlar må leggest inn i ein langsiktig plan, og basert eit skilje på handlingsrommet rundt til dømes investeringsmidlar, driftsmidlar og lønsmidlar.

Ansvars- og oppgåvefordelinga i det nye rettssubjektet og korleis fellesutgifter skal førast, må drøftast. Kost/nytte-vurderingar vert viktige her, ein bør unngå internfakturering. Gjeld t.d. IKT.

Fordelingsnøkkelen vedkomande midlane frå OVF må reviderast. Midlane er meint til føremål i kyrkjelydane og kan ikkje bli ein del av bispedøma si drift. Bispedømerådet vedtar fordelinga etter søknad.

Såkalla nye inntekter må gå til lokalnivået.

Forslag til *endringar* står i kursiv.

§ 1 Virkeområde

Ingen kommentar.

§ 2 Grunnleggende prinsipper

Budsjettet vedtas for kalenderåret. *Det skal også lages et langtidsbudsjett.*

Bjørgvin Bispedømeråd (BBDR) meiner alle einingar må utarbeida eit langtidsbudsjett for fem år som vert rullert kvart år.

Elles ingen kommentarar til reglementet.

§ 3 Forslag til Kirkemøtets budsjettvedtak

Ingen kommentarar.

§ 4 Budsjettets inndeling

Siste avsnitt:

For gruppe 2 og 3 treffer Kirkemøtet vedtak på beløp for hver gruppe og Kirkerådet fordeler beløpet internt i gruppene.

Fordelinga internt i gruppene blir ein del av Kyrkjerådet sitt økonomireglement og må ta utgangspunkt i historiske tal.

§5 Disponering av budsjettet

Ingen kommentarar.

§ 6 Disponeringsfullmakter

Andre av snitt:

Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponerer inntil 1 % av vedtatt budsjett til formål under samme kategori.

Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponerer inntil 5 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.

Gruppe 1 gjeld budsjett for lovbestemte organ for Dnk. Gruppe 2 og 3 gjeld budsjett for organ som ikkje er lovbestemte i Dnk. Lovbestemte organ må sikrast betre rettar enn dei som ikkje er lovbestemte.

Siste setningen i paragrafen er uklart formulert. «Overskytende midler» må bety ut over 5 %. Dette kjem evt fram året etter, dvs neste budsjettår. Budsjettet for neste budsjettår vil då allereie vera vedtatt. Slike midlar kan då tidlegast disponerast av Kyrkjerådet ved ein budsjettrevisjon for det året. «kan i budsjettåret disponeres» er uklart formulert.

§ 7 Budsjettendringer i løpet av året

Ingen kommentarar til teksten i paragrafen.

I «VEDLEGG Kirkerådet foreslår for Kirkemøtet å vedta følgende budsjettreglement:» er Kyrkjerådet sitt sekretariat sine kommentarar til § 7 med i teksten. Dette må vera ein såkalla inkurie.

Til Kyrkjerådets kommentar: Her må det vera ei samanblanding av begrep. Ein må skriva anten auka kostnader eller inntektskutt på 3%. Å få 3% lågare kostnader trur vi alle skal klare å takla på eige hand... Alternativt kan ein skriva «Bestemmelsen innebærer at pålegg om inntil 3% kutt i kostnader alltid skal håndteres av bispedømmene».

§ 8 Forpliktelser utover budsjettåret

Kan utgå.

§ 9 Disponering av likvide midler

Ingen kommentarar.

§ 10 Regnskap

Andre avsnitt:

Alle enheter i § 4 legger fram årsregnskap.

Kyrkjemøtet får alle rekneskapane til orientering, også gruppe 2 og 3 som nemnt i § 4.

§ 11 Revisor

Ingen kommentarar.

§12 Iverksettelse

Ingen kommentarar.

Med helsing

Jan Ove Fjelltveit
Stiftsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har difor ingen signatur.

DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømmeråd/Møre biskop

De sentralkirkelige råds sekretariat - KR - MRK - SKR
Postboks 799 Sentrum
Rådhusgata 1-3
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
0106 OSLO

Dato: 29.10.2015

Vår ref: 15/4323 - BOS (15/38550)

Deres ref:

Høring: Budsjettreglement for Kirkemøtet

Møre bispedømmeråd og Møre biskop viser til Kirkerådets høringsnotat av 25/9-15. Møre bispedømmeråd behandlet saken i møte 16/10-15. Møre biskop og Møre bispedømmeråd avgir slik felles høringsuttalelse:

1. Kommentarer til det generelle innholdet

Høringsnotatet inneholder i realiteten to hovedelementer:

- Framtidig økonomiregelverk for en fristilt kirke
- Retningslinjer for fordeling av bevilgede midler

Høringsnotatet forsøker å beskrive et fagområde som for mange oppleves som vanskelig å forstå. En del begreper blir brukt, men ikke tilstrekkelig forklart. At høringsnotatet også omtaler det som ligger foran som «krevende» og «stor utfordring» kan få noen til å lure på om kirken selv er i stand til å håndtere dette uten nødvendig støtte fra staten. Et slikt inntrykk kan ikke få feste seg.

Bispedømmene har i dag økonomiinstrukser utledet av regelverk for økonomiforvaltningen i staten. Det blir i høringsdokumentet pekt på at denne saken må følges opp ved at det utarbeides et mer deljert reglement for økonomiforvaltningen. Det blir imidlertid i liten grad kommentert hva som vil ligge i et slikt reglement. Grensesnittet mellom hva som ligger til Kirkemøtet å vedta og hva som ligger til Kirkerådet framstår derfor i høringsnotatet som noe uklart. Enkelte av våre kommentarer kan derfor være elementer som tenkes lagt til andre regelverk.

2. Om tilskudd fra Opplysningsvesenets fond (OVF)

Møre bispedømme støtter en forenkling av administrative prosesser knyttet til forvaltningen av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond. OVF er i dag langt på vei å regne som tilskuddsmidler, men formuleringene på s4 gir grunn til å etterspørre om det fortsatt er tenkt slik. «Bispedømmerådene vil også i fremtiden stå frie til å definere føringer og eventuell viderformidling av midlene», kan oppfattes som bispedømmerådet etter egen vurdering og prioritering anvender midlene.

Møre
bispedømmeråd/Møre
biskop

Moldetrappa 1
6415 MOLDE

E-post: more.bdr@kirken.no

Web: www.kirken.no/more
Org. nr.: 971 367 601

Telefon: 71 25 06 70

Telefaks:
Bankkontonr: 7694 05 01128

Saksbehandler

Bjørn Olaf Storhaug

3. Om fordelingsnøkler

Møre bispedømme støtter at det blir arbeidet videre med fordelingsnøkler mellom bispedømmene. Geografi og avstandulemper er viktige faktorer som innvirker på ressursfordeling. Der det i framtida er avvik fra dagens fordelingsnøkkel må det legges opp til overgangsordninger. Vi viser her til det arbeidet som stiftsdirektørene har gjort og som er viktig i den videre grunnlagstenkningen. Det bør i dette arbeidet fastsettes en framdriftsplan.

4. Andre grunnleggende forhold som Kirkemøtet bør ta stilling til

A) Om budsjettmål

Å budsjettere med overskudd for å redusere risikoen for å gå med underskudd er ikke veien å gå. Da må det budsjetteres slik at risikoen fanges opp. Hver del av virksomheten må innarbeide usikkerhet i sine respektive budsjett og det kreves nødvendig budsjett disiplin i alle deler av virksomheten for å sikre balanse. I dette er det viktig å ha gode plan- og rapporteringsverktøy i økonomistyringen.

Det kan imidlertid oppstå helt ekstraordinære situasjoner som ikke nødvendigvis skyldes dårlig planlegging eller økonomistyring. Om deler av virksomheten kommer i en krevende situasjon, bør det være mulig å søke om hjelp, f.eks ved behandling av kostnadskrevende personalsaker.

B) Uforutsette kostnader

Det argumenteres i høringen for å avsette sentrale midler for å møte uforutsette kostnader. Bispedømmerådene er fra tidligere vant til at lønnsoppgjøret i prinsippet blir dekket gjennom ekstra bevilgning i revidert tildelingsbrev. Fra 2017 må det gjøres tydelig om dette prinsippet skal fortsette eller om hver enhet selv må ta høyde for lønnsoppgjøret innenfor tildelt ramme. Etter vårt syn bør hver enhet selv ta ansvar for å innarbeide lønnsoppgjøret og andre uforutsette kostnader i tildelt ramme. Dette momentet må likevel sees i sammenheng med om dagens fordelingsnøkler videreføres eller ikke. Det er viktig å legge opp til et system som forhindrer større skjevheter.

C) Om strategiske satsinger

Det foreslås å sette av en del av rammen til strategiske satsinger til senere fordeling. I praksis vil det innebære en reduksjon av dagens tildeling til virksomhetene. Begrepet «strategisk satsing» er heller ikke helt klart. Eksemplet med rekruttering er riktignok strategisk viktig, men er mer å betrakte som en måte å sikre at alle bidrar for å ivareta ett eller flere fellestiltak.

Bispedømmene bør for egen del kunne sette av midler til det de i framtida oppfatter som viktige satsingsområder. Da er det viktig at disse midlene kan beholdes i det aktuelle bispedømmet.

D) Kontingenter

Vi støtter at regelverket på sikt skal gjennomgås. Det bør imidlertid allerede nå tydeliggjøres hvorvidt bispedømmene har forpliktelser overfor slike organisasjoner. En rekke søknader fra organisasjoner med tilknytning til Den norske kirke viser at det i dag er forventninger til at bispedømmer understøtter slike organisasjoner og virksomhet på regionalt og nasjonalt nivå.

E) Investeringer

F) Kirkevalget

Møre bispedømme støtter vurderingen om at det avsettes midler i et valgfond. Imidlertid må det sikres at bevilgende myndigheter/Stortinget legger dette til grunn ved

bevilgninger til Den norske kirke. Det bør tydeliggjøres om det forventes at man også på bispedømmenivå skal avsette slike midler.

G) Tilskudd til trossopplæring, diakon- og kateketstillinger

Disse midlene er i dag helt eller delvis omfattet av egne regelverk. Møre bispedømme støtter en forenkling i økonomirapporteringen og at det utarbeides felles retningslinjer. Vi vil allerede nå signalisere at tilskuddsmottakere også bør rapportere mål og virkning av et tilskudd, ikke kun dokumentere at midlene er brukt. Med hensyn til spørsmålet om pensjonsforpliktelser, så er det avgjørende å være tydelig på om hvorvidt de midlene som tildeles en tilskuddsordning eller del av en refusjonsordning.

5. Driftsutgiftene i bispedømmerådene og på nasjonalt nivå

Balansen mellom bispedømmene foreslås opprettholdt i 2017. Det har oppstått en praksis der bispedømmene blir fakturert likt for felleskostnader uavhengig av størrelsen på tildeling. Vi vil understreke behovet høringen peker på for en gjennomgang av hvordan fellesutgifter fordeles.

Høringsnotatet understreker videre bl.a at direkte konstanter bør bokføres på det nivået det hører hjemme. Dette er en prinsipielt synspunkt som vi deler. Eksempelvis må Bispemøtet i framtida selv ta økonomisk ansvar for egen aktivitet og virksomhet, om det så vil innebære endringer i tildeling. I dag dekker bispedømmene for en stor del alle reiser og opphold som de respektive biskopene gjør knyttet til Bispemøtet. Bispedømmene har imidlertid ingen innvirkning på omfang av møte- og reiseaktivitet.

6. Forslag til budsjettreglement for høring, med kommentarer fra Møre bispedømme

Nedenfor følger forslag til budsjettreglement. Møre bispedømme sine kommentarer eller forslag til endringer følger i blått.

§ 1 Virkeområde

Budsjettreglementet gjelder for de midlene som Kirkemøtet disponerer og Kirkerådet avlegger regnskap for, jfr. kirkeloven § 25. Tilskuddet skal stilles til rådighet for Kirkerådet som skal følge opp disponeringen i tråd med Kirkemøtets bestemmelser.

Unntak fra reglementet kan bare gis etter vedtak av Kirkemøtet.

Møre bispedømme kommenterer:

Møre bispedømme deler Kirkerådets vurdering og foreslår at KL§25 gjentas slik at det her står:

«Kirkerådet har ansvar for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midler som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig.»

§ 2 Grunnleggende prinsipper

Budsjettet vedtas for kalenderåret. Det bør vurderes et 3-5 års rullerende budsjett.

Budsjettet skal inneholde alle kostnader og inntekter som knytter seg til virksomheter og formål som får sine kostnader og inntekter fastsatt ved vedtak i Kirkemøtet.

Kostnader og inntekter skal føres opp i budsjettet med bruttobeløp.

Budsjettet skal være basert på realistiske anslag over alle kostnader og inntekter.

Kostnader og inntekter skal tas med i budsjettet for det året de antas å bli regnskapsført.

Kommentar fra Møre bispedømme

Rullering av budsjett må fastsettes tydeligere – budsjettet rulleres for fire år. Det bør også vurderes å utvikle mål- og planverktøy som går utover fire-års-rammen, f.eks i 10-15 års perspektiv

Det er i dag ikke krav til at budsjett legges fram for underliggende virksomheter, eks bispedømmene. Det bør tydeliggjøres at underliggende virksomheter sender sine budsjett til Kirkerådet som orientering.

§ 3 Forslag til Kirkemøtets budsjettvedtak

Kirkerådet skal innen 1. desember legge fram forslag til budsjettvedtak for neste budsjettår, basert på forslaget i statsbudsjettet.

Forslaget skal settes opp som bestemt i § 4.

Forslaget skal være et realistisk anslag over alle inntekter og kostnader, med sammenliknbare budsjett- og regnskapstall fra tidligere år.

Forslaget skal være basert på innkomne budsjettforslag fra bispedømmerådene og Bispemøtet, samt budsjettsøknader fra andre. Disse skal vedlegges Kirkerådets forslag. Kirkerådets omtale og begrunnelse for forslaget skal gi et tilstrekkelig grunnlag for behandling av forslaget.

Kommentar fra Møre bispedømme:

For å få en forutsigbar økonomi, er det fornuftig med en prosentvis fordeling. Dersom Kirkemøtet vedtar %-vis fordeling mellom tildelingsmottakerne, er det tilfredsstillende at Kirkerådet vedtar budsjettet. Det er ikke nok bare med en %-vis fordeling mellom bispedømmerådene. Det er viktig å avklare hvor stor del av den totale tildelingen fra departementet som skal gå til de ulike områdene som Kirkerådet, bispedømmerådene, bispemøtet mv.

Det er uklart hva som er bakgrunnen for at det fra bispedømmene skal foreligge budsjettforslag. Er intensjonen å spille inn forslag som KR/KM kan bruke overfor Stortinget, så er dette noe Møre bispedømme kan støtte. Om budsjettforslag skal være grunnlag for at hvert enkelt bispedømme kan argumentere politisk for egen tildeling mener vi det er uheldig.

§ 4 Budsjettets inndeling

Budsjettet skal gi en samlet oppstilling av forventede inntekter og kostnader.

Oppstillingen vil følge NS 4102 utarbeidet av Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF).

Resultatregnskap

Inntekter

Salgsinntekter

Offentlig tilskudd

Andre inntekter

Kostnader

Driftskostnader

Lønnskostnader

Andre driftskostnader

Finansinntekter/finansutgifter

Resultat

Budsjettet skal ha følgende inndeling:

Gruppe 1 Den norske kirke

De sentralkirkelige råd, bispedømmene og Svalbard kirke.

Gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner (kontingenter mv)

Dette gjelder de virksomheter Den norske kirke har samarbeid med og hvor det ytes økonomisk støtte.

Gruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål

Dette gjelder virksomheter i Den norske kirke som mottar støtte.

For gruppe 1 treffer Kirkemøtet budsjettvedtak på andel av den statlige bevilgningen «på fordelingsnøkkel for tildeling».

For gruppe 2 og 3 treffer Kirkemøtet vedtak på beløp.

Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om hvilke kostnader og inntekter som hører inn under de enkelte virksomhetene.

Kommentar fra Møre:

Møre bispedømme støtter gruppeinndelingen og Kirkerådets vurdering.

Ved bruk av fordelingsnøkler må geografi og avstand også tas i betraktning.

I inndelingen av gruppe 3 bør også andre organisasjoner omtales. Dette gjelder bl.a Kirkens SOS, Kirkens bymisjon og IKO som kan være aktuelle tilskuddsmottakere både på sentralt og regionalt nivå.

§ 5 Disponering av budsjettet

Kirkerådet disponerer og fordeler budsjettet i samsvar med Kirkemøtets vedtak.

Kirkerådet stiller budsjettet under pkt. 1 til disposisjon for bispedømmerådene og Bispemøtet gjennom tildelingsbrev. Tildelingsbrevet skal angi mål for tildelingen og krav til regnskaps- og resultatrapportering. Tildelingsbrevet skal inneholde informasjon om hvilke forutsetninger tildelingen er basert på.

Kirkerådet tildeler tilskudd til de enkelte mottakerne i gruppe 2 og 3 gjennom tildelingsbrev. Ved siden av tildelingen av tilskudd, skal tildelingsbrevet angi mål for tildelingen og krav til revisjon, regnskaps- og resultatrapportering. Tildelingsbrevet skal inneholde informasjon om hvilke forutsetninger tildelingen er basert på.

Møre bispedømme sin kommentar

Vi foreslår at tidsbestemte krav (som krav til revisjon, regnskaps- og resultatrapportering) ikke tas inn i de årlige tildelingsbrevene, men legges inn som del av et eget økonomiregelverk.

§ 6 Disponeringsfullmakter

Kirkemøtets vedtatte budsjett kan ikke overskrides eller brukes til andre formål enn bestemt av Kirkemøtet, med følgende unntak:

Dersom inntektene blir høyere enn budsjettert, kan merinntekten benyttes fullt ut.

Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.

Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til formål under samme kategori.

Ubrukte budsjettmidler for de enkelte virksomhetene kan overføres til neste budsjettår med inntil 5 pst av budsjetttrammen. Overskridelser må dekkes inn i fremtidige budsjetter.

Overskytende midler kan i budsjettåret disponeres av Kirkerådet til andre formål.

Kommentar fra Møre bispedømme:

Det foreslås at Kirkerådet kan omdisponere inntil 1 % av budsjett i løpet av budsjettåret. Om det kun gjelder omdisponering ved merinntekt, så må forutsetningene gjøres tydeligere. Kirkerådet kan benytte midlene til å dekke underskudd hos andre deler av kirkelig forvaltning, eller til å øke tilskuddet til Internasjonale og økumeniske organisasjoner (kontingenter mv) eller andre institusjoner og kirkelige formål. Det nevnes at dette også kan gjøres for å rette opp skjevheter på grunn av fordelingsnøkler. For bispedømmerådene kan en slik endring gi store utfordringer. Hvordan man skal behandle underskudd i deler av forvaltningen må man ta stilling til. Det kan være mulig å flytte midler i form av «lån». Det vil utfordre på flere plan å legge opp til et system der man tar fra den delen av virksomheten som ikke har underskudd eller holder igjen for senere bruk.

Vi mener dessuten det er uklokt om det legges opp til at Kirkemøtet fatter vedtak om fordelingsnøkler for deretter at Kirkerådet kan gjøre endringer på grunn av skjevhet. Det er påvist skjevheter i dagen fordelingsnøkler. Da må Kirkemøtet ta et valg på om det vil rette opp skjevhetene eller ikke. Om Kirkemøtet velger å følge Kirkerådets argumentasjon og anbefaling om å videreføre fordelingen, så er det uforsvarlig å samtidig åpne opp for at Kirkerådet likevel kan gjøre endringer.

§ 7 Budsjettendringer i løpet av året

Det skal være balanse mellom inntekter og kostnader.

Oppstår det i budsjettåret en uforutsett, men nødvendig kostnad som det ikke er mulig å dekke innenfor rammen av Kirkemøtets budsjettvedtak, avgjør Kirkerådet hvordan kostnaden skal dekkes.

Dersom inntektsrammen blir lavere enn budsjettert, reduseres kostnadsrammen tilsvarende. Dersom mindreinntekten innebærer en reduksjon av kostnadsrammen på mer enn 3 % kan saken bringes fram for Kirkerådet som avgjør hvordan mindreinntekten skal balanseres.

Kommentar Møre bispedømme

Det er uklart om hele eller bare deler av denne bestemmelsen også gjelder bispedømmerådet.

§ 8 Forpliktelser utover budsjettåret

Kirkerådet kan inngå avtaler eller gjøre vedtak som innebærer kostnadsforpliktelser utover budsjettåret. Slike avtaler eller vedtak skal være basert på en uendret videreføring av budsjettnivået kommende år.

Kirkerådet kan delegere sin myndighet etter første ledd.

Kommentar Møre bispedømme

Vi merker oss Kirkerådets kommentar om at mye av disse forhold reguleres av regnskapslovens bestemmelser og at det drøftes om denne paragrafen kan utgå av reglementet.

I dette tilfellet ser vi på regnskapslovens bestemmelser som en sikringsbestemmelse for hva virksomheten må forholde seg til. Vi mener likevel dette bør ligge i et eget kirkelig regelverk hvordan de ulike kirkelige organ skal forholde seg til avtaler som får virkninger utover budsjettåret.

§ 9 Disponering av likvide midler

Tilskuddsmidlene skal plasseres som innskudd i bank og bare benyttes i samsvar med Kirkemøtets budsjettvedtak og de fullmakter som Kirkemøtet og Kirkerådet har gitt.

§ 10 Regnskap

Regnskapsrapporter utarbeides hver måned. Tertialrapporter legges fram for rådene til orientering.

Kirkerådet, Kirkemøtet og bispedømmerådene legger fram årsregnskap for sine driftsenheter.

Kirkerådet utarbeider et samlet årsregnskap for Den norske kirke. Dette vedtas av Kirkerådet og fremlegges for Kirkemøtet til orientering. Regnskapet settes opp sammenlignet budsjettet og sist avlagte regnskap. Kirkerådet gir departementet de opplysninger fra årsregnskapet som departementet bestemmer.

Kommentar Møre bispedømme:

Det er uklart om hele eller bare deler av bestemmelsen gjelder bispedømmerådet. Om det er tjenlig å legge fram tertialrapport fra bispedømmeråd til Kirkerådet må vurderes. Det kan være tjenlig at bispedømmerådene rapporterer for 2. tertial og prognose for resten av året – som for departementet i dag.

§ 11 Revisor

Kirkemøtet velger ekstern statsautorisert revisor. Revisor velges for 4 år om gangen.

Kommentar Møre bispedømme

Det vises til høring om «Kontrollorgan for Den norske kirke»
Møre bispedømme mener revisor bør utpekes av Kirkemøtet. Det blir stilt spørsmål ved om dette er praktisk. Møre bispedømme legger til grunn at den som utpekes som revisor vil stå i dette arbeidet over tid. Behovet for raske endringer knyttet til revisor er neppe til stede. Ved at Kirkemøtet utpeker, så oppstår også bevissthet om revisorrollen og relasjonen mellom revisor og Kirkemøtet. Om det oppstår behov for å skifte revisor i løpet av perioden, kan det skje etter innstilling fra kontrollorganet.

§ 12 Iverksettelse

Reglementet trer i kraft fra budsjettåret 2017.

Med vennlig hilsen

Bjørn Olaf Storhaug
stiftsdirektør

DEN NORSKE KIRKE

Nidaros bispedømmeråd

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 20.10.2015

Vår ref: 15/4484 - 4 GKA (15/38799)

Deres ref:

Høringsuttalelse fra Nidaros bispedømmeråd og Nidaros biskop vedr. nytt budsjettreglement for Kirkemøtet

Det vises til høringsnotat av 25. september 2015 om budsjettreglement for Kirkemøtet. Nidaros bispedømmeråd (NBDR) og Nidaros biskop avgir felles høringsuttalelse i saken. Bispedømmerådet har i møte 15.oktober – sak 86/15 – behandlet saken. Biskop og bispedømmeråd har følgende uttalelse:

- Nidaros bispedømmeråd støtter at tilskudd fra OVF skal overføres og behandles sammen med øvrig tildeling. Det er unødig ressurskrevende behandling av disse midlene i dag. Men med OVF-tilskudd på 25,5 mill kr bør det sies mer om det som ikke fordeles til BDR (kun 7,1 mill kr). Hele beløpet bør fordeles ut fra nøkler, som ikke bare innbefatter bispedømmerådene.
- Det foreslås lik fordeling/like fordelingsnøkler for 2017 som for 2015/2016. Dette gir forutsigbarhet og mening, og det støttes av NBDR. Prosentvis fordeling er å foretrekke framfor faste beløp. Denne fordelingen burde kanskje også brukes i større grad på ekstrene mottakere/sentrale organer og råd.
- NBDR støtter kirkerådets forslag om å sette av midler sentralt til uforutsette kostnader. Det forutsettes en god kontroll og åpenhet på hva som skjer med disse midlene dersom det ikke skjer noe uforutsett som krever bruk av midlene.
- Når det gjelder strategiske satsninger mener NBDR at 2017 må ha fokus på kjerneoppgavene og sikre at vi får på plass ordinær drift dette året. På grunn av usikkerheten rundt overdragelsen fra staten betyr det at det i 2017 ikke settes av beløp til ekstra satsninger.
- Høringen legger opp til forenkling og felles retningslinjer/system for rapportering for trosopplæring og tilskudd til diakoni/undervisning. Dette støtter NBDR til fulle, da dagens praksis er svært ressurskrevende. NBDR vil be kirkerådet om å prisjustere tilskuddet til domkirkene i Oslo og Nidaros (tidl post 75, nå post 77) i tråd med de andre tilskuddene på denne posten, slik at disse tilskuddene ikke reelt sett blir mindre med årene.
- I budsjettreglementets §2 foreslår man at «Det bør vurderes et 3-5 års rullerende budsjett». Det bør fastsettes at man skal ha et langtidsbudsjett, eller økonomiplan som går 3-5 år fram i tid.

I §6 ønsker kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1% av bispedømmerådernes tilskudd– om nødvendig også til andre grupper. NBDR stiller spørsmålstegn ved dette punktet, da det skaper en viss usikkerhet rundt bispedømmerådets tilskudd. Forslaget i §7 om at BDR skal kunne håndtere inntil 3% kostnadskutt ved budsjettendringer forsterker denne usikkerheten. Det er forståelse for at noe må kunne holdes igjen sentralt, jfr. punktet om uforutsette kostander, men §§6 og 7 er kanskje *for* konkrete og er vanskelig å godta slik de står nå. Med 85-90% av budsjettet bundet opp i lønnsmidler, er det svært vanskelig å håndtere budsjettkutt på opptil 4% på ett år. Slik paragrafene med kommentarer framstår nå, sies det også lite om andre tilskuddsmottakere enn bispedømmerådene. Det vil være naturlig i større grad også å se på tildelingene til disse, hvis det oppstår behov for betydelige budsjettkutt.

Kommentaren under §6 om at omdisponeringsmuligheten kan rette opp skjevheter i fordelingsnøkklene er også med på å skape usikkerhet. Selvsagt skal fordelingsnøkklene vurderes når tiden er inne, men NBDR mener at denne type omfordelinger må gjøres etter grundige gjennomganger om en omforent fordelingsnøkkel, og ikke som en mer «tilfeldig» omdisponering det enkelte år.

- Høringen inneholder hovedsakelig vurderinger av fordelingen mellom bispedømmerådene, og mindre om de sentralkirkelige organene/rådene. Dette burde vært tydeliggjort. Hva skjer når omstillingsmidlene (hovedsaklig til KR) fjernes - hvis de gjør det? Endrer det på fordelingsnøkklene? Har KR det tilskuddet de trenger i dag, eller må det økes ytterligere - evt på bekostning av BDR? Her er det noe usikkerhet, og NBDR kunne ønske en tydeliggjøring av disse problemstillingene.

Med vennlig hilsen

Gunn Karlsaune
stiftsdirektør

Oddleiv Moen
økonomisjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

DEN NORSKE KIRKE
Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Kirkerådet
Tone Helene Welden

Dato: 14.10.2015   Vår ref: 15/4403 - 16 LIB (15/38100)   Deres ref:

**Høringsvar vedr. virksomhetsoverdragelsen - kirkemøtets
budsjettreglement**

Vi viser til deres høringsbrev av 25.09.2015, deres ref: 15/4359 – 1 THW (15/35375), Høringer til forberedelse av virksomhetsoverdragelsen, «Kirkemøtets budsjettreglement».

Sør-Hålogaland bispedømmeråd gir sin tilslutning til det forelagte Forslag til budsjettreglement, men med følgende kommentarer:

Pkt. 5. Forslag til fordelingsnøkler, underpunkt B Uforutsatte kostnader:
«For budsjettåret 2017 anbefales det derfor å videreføre de fordelingsnøkler som har vært brukt fram til 2016 ..». Vi støtter dette svært viktige momentet som vi mener er avgjørende for en vellykket oppstart av det nye rettssubjektet.

Pkt. 5. Forslag til fordelingsnøkler, underpunkt C Strategiske satsinger:
Vi mener det på post 75 ikke bør holdes av 2% av rammen til strategiske satsinger allerede fra 2017. Dersom en slik reduksjon iverksettes allerede fra 2017, frykter vi det kan medføre reduksjon i stillinger i fellesrådene (trosopplærere, kateketer og diakoner). Finansieringen av nevnte stillinger har gjennom de siste årene blitt en stadig økende belastning for fellesrådene ved at de årlige tilskudd fra staten i stor grad ikke har fulgt opp den faktiske lønnsutvikling.

Pkt. 5. Forslag til fordelingsnøkler, underpunkt F Kirkevalget:
Vi anbefaler at bevilgning fordeles på fire år og tillegges driftsrammen for 2017, og at det i regnskapet avsettes et valgfond til bruk for Kirkevalget i 2019.

Forslag til reglement §6 Disponeringsfullmakter (første avsnitt):
Prinsippet om at merinntekt kan benyttes fullt ut er positivt. Imidlertid mener Sør-Hålogaland bispedømmeråd at det i det nye rettssubjektet må tilstrebes et felles ansvar for økonomien.

§8 Forpliktelser utover budsjettåret:
Vi mener denne paragraf med fordel kan bli stående inntil regnskapslovens prinsipper er innarbeidet.

§12 Iverksettelse:

Vi mener det antall paragrafer som er innarbeidet i reglementer på nåværende tidspunkt er tilstrekkelig, men at det bør gjøres løpende revisjoner basert på erfaringer i operasjonell drift.

Økonomiske/administrative konsekvenser:

Vi mener det bør utarbeides gode rutinebeskrivelser for økonomihåndteringen.

Med vennlig hilsen

Jan-Kjell Jonassen e.f.
stiftsdirektør

Lissi Berg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

DEN NORSKE KIRKE

Nord-Hålogaland bispedømmeråd

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 25.10.2015

Vår ref: 15/4539 - 2 TD (15/39499)

Deres ref:

Kirkemøtets budsjettreglement - Høring

Generelt

Utgangspunktet for denne høringen er Kirkemøtets budsjettreglement. Nord-Hålogaland Bispedømmeråd (NHBD) mener dette bør holdes på et overordnet og prinsipielt nivå. Høringsnotatet har tilsynelatende et todelt innhold, hvor første del diskuterer problematikk knyttet til et fremtidig regelverk for økonomiforvaltning og andre del redegjør for fordelingsnøkler og budsjettreglement for Kirkemøtet. Vi kommenterer kun det som omhandler fordelingsnøkler og budsjettreglement, da det er dette som er etterspurt i høringen.

Forslag til fordelingsnøkler

NHBD støtter forslaget om å videreføre fordelingsnøkler for tildeling av midler fra 2016 til 2017. Etter overdragelse i 2017 og første driftsår vil grunnlaget for å revidere fordelingsnøklerne være bedre. NHBD vil imidlertid påpeke at tidligere øremerkede midler i tildelingen må videreføres, da dette er midler som mest sannsynlig vil falle bort om de ikke fortsatt benyttes til tenkt formål. Dette gjelder bl.a. ivaretagelse av kirkelige tjenester på samisk i forvaltningsområde for samisk språk og vikartjenester i fm ekstra friuker for prester i Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømme. NHBD vil også legge til at bruk av begrepet «regnskapsprinsippet» bør korrigeres. Ved omlegging av regnskapet fra Statens økonomireglement og kontantprinsippet, går man over til å følge regnskapsloven som består av flere grunnleggende regnskapsprinsipper.

A Budsjettmål

Å budsjettere med overskudd for å redusere risiko for underskudd gir inntrykk av dårlig kontroll på kostnader som vil påløpe. Det må da gjøres et grundigere arbeid i budsjettfasen i 2016 med å identifisere usikkerhetsmomentene og ta høyde for dette i driftsbudsjettet. For å bygge opp en forsvarlig og solid egenkapital er det derimot fornuftig å budsjettere med overskudd.

B Uforutsette kostnader

Jf. punktet ovenfor, så bør det gjøres et grundig budsjettarbeid for 2017 så man i minst mulig grad får store overraskelser. I en slik prosess vil det alltid komme uforutsette kostnader, og dette må det tas høyde for. Lønnsoppjøret og prisstigning gjennom året vil vi imidlertid ikke anse som en uforutsett kostnad, da vi er godt kjent med at dette

kommer og kan ta høyde for dette i budsjettarbeidet, dog med en viss usikkerhet knyttet til endelig nivå.

C Strategiske satsninger

Vi slutter oss til Kirkerådets vurdering i at det bør avsettes midler til strategiske satsninger, da dette er midler det kan bli vanskelig å finne i ettertid.

D Kontingenter til økumeniske organisasjoner

Midler fra OVF bør fortsatt holdes øremerket dette formål. Det er viktig at relasjoner knyttet til økumeniske organisasjoner og søsterkirker som skjer på vegne av Den norske kirke ikke faller på det enkelte bispedømme, men finansieres over sentralkirkelige midler. For Nord-Hålogaland og Sør-Hålogaland bispedømmer belastes bl.a. arbeid med «Samarbeidsrådet for kristne kirker i Barenstområdet» driftsregnskapet. Dette er midler som bør belastes sentralt.

E Investeringer

Investeringer som må gjøres i fm opprettelse av nytt rettssubjekt må det tas høyde for i budsjettarbeidet, herunder IT- og økonomisystemer. Avskrivningskostnader må tas høyde for i budsjettarbeidet, og basere seg på åpningsbalansen samt investeringsbudsjett.

F Kirkevalget

NHBD støtter forslag om at det bør avsettes midler til kirkevalg løpende.

G Tilskudd til menigheter

NHBD støtter forslag om at den økonomiske rapporteringen forenkles. Felles maler for Den norske kirke bør utarbeides til rapportering på tilskuddsmidler.

Driftsutgifter

Det legges opp til videreføring av dimensjoner i kontoplan som allerede benyttes. Dette synes fornuftig. Det er imidlertid en gylden anledning til å ta en revisjon av hvilke dimensjoner som brukes og at de forstås likt i alle bispedømmene. Direkte kostnader bør tas i det enkelte bispedømme, og felleskostnader fordeles etter en omforent fordelingsnøkkel.

Fordelingsnøkkel OVF

På nåværende tidspunkt ser NHBD ingen grunn til at kriterier for fordeling av OVF-midler bør endres.

Forslag til budsjettreglement

§1 Virkeområde

Ingen kommentar

§2 Grunnleggende prinsipper

Det bør presiseres at det skal utarbeides langsiktig budsjett samt for hvor mange år. NHBD mener også at det bør presiseres at det i tillegg til driftsbudsjett også utarbeides investerings – og likviditetsbudsjett på kort og lang sikt.

§3 Forslag til kirkemøtets budsjettvedtak

Ingen kommentar

§4 Budsjettets inndeling

Ingen kommentar

§ Disponering av budsjett

Ingen kommentar

§6 Disponeringsfullmakter

Ingen kommentar

§7 Budsjettendringer ıla året

Ingen kommentar

§8 Forpliktelser utover budsjettåret

Ingen kommentar

§9 Disponering av likvide midler

Ingen kommentar

§10 Regnskap

Denne paragrafen synes noe uklar. Det fremkommer ikke hvem som skal rapportere og til hvilket tidspunkt. Detaljnivået kan tyde på at noe hører til i regelverk for økonomiforvaltning og ikke i Kirkemøtets budsjettreglement.

§11 Revisor

Ingen kommentar

§12 Iverksettelse

Ingen kommentar

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kirkerådet gir uttrykk for å utvikle et enkelt regelverk som krever minst mulig administrasjon både lokalt, regionalt og sentralt. NHBDR slutter seg til denne strategien, og vil samtidig veklegge at det er flere oppgaver som kan utføres desentralisert i de ulike bispedømmene, selv om ansvaret ligger i Kirkerådet.

Med vennlig hilsen

Oddgeir Stenersen e.f.
Stiftsdirektør

Torill Dale
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kirkemøtets budsjettreglement

Høringsuttalelse fra Presteforeningen

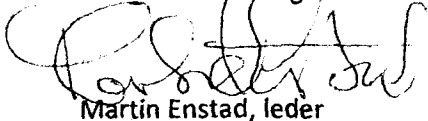
15.10.2015

Presteforeningen er opptatt av at forvaltningen av rammetilskuddet fra staten til Den norske kirke ikke må medføre sterkere sentralisering av Den norske kirke. Kirkemøtets budsjettreglement må sikre forutsigbarhet og langsiktighet i forvaltningen, at det er gjennomsliktige prosesser, og at bispedømmerådenes, fellesrådenes og menighetsrådenes myndighet og handlingsrom ikke svekkes.

Presteforeningen er opptatt av at andelen av budsjettmidlene som går til den utøvende virksomheten ikke må svekkes, og at ikke en for stor andel av ressursene bindes opp i administrative oppgaver.

For Presteforeningen

Martin Enstad, leder

Det Norske Diakonforbund
Rådhusgata 1-3
0151 OSLO

Oslo 311015

Kirkerådet
Rådhusgata 1-3
0151 OSLO

HØRING BUDSJETTREGLEMENT FOR KIRKEMØTET

Det Norske Diakonforbund har mottatt høringsdokument til saken og takker for anledning til å gi kommentarer til det foreliggende forslag.

Vi finner at det forslag som er utarbeidet er godt gjennomarbeidet og ser ut til å kunne være et tjenlig verktøy for Kirkemøtet. Vi gir både honnør og støtte til det foreliggende forslag.

Vi har ett spørsmål knyttet til bebudet revisjon av fordelingsnøkklene ved givet anledning. Vil da de instanser som vil bli berørt få anledning til å bli underrettet og evt få komme med kommentarer?

Med vennlig hilsen

Randi Bergkåsa
Sign

Leiv Sigmund Hope
Sign

KIRKELIG PEDAGOGISK SENTER

Den norske kirke
ved Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 Oslo

Oslo 30. oktober 2015

Høring om Budsjettreglement for Kirkemøtet

Vi viser til brev fra Kirkerådet 25. september 2015 med vedlagt høringsnotat. IKO-Kirkelig pedagogisk senter (IKO) vil gi tre kommentarer til notatet.

Tilskudd til trosopplæring

I høringsnotatet foreslås det å videreføre den sammenslåingen av statsbudsjettets post 75: Trosopplæring og post 77: Andre kirkelige formål som er gjort i 2015. På sikt er dette sikkert riktig, men IKO mener at i en tid framover, for eksempel en fem-årsperiode, bør Trosopplæringen ha en egen post på budsjettet. De fleste menighetene er nå over i driftsfasen. Det vil likevel ta noe tid før reformen har funnet sin form og naturlige plass i menighetene. I denne tiden bør Trosopplæringen ha øremerkede midler.

Prosjektmidler

Det foreslås i notatet at det ikke lenger skal være en felles utlysning av prosjektmidler fra driftstilskuddet fra Opplysningsvesenets fond. Det er forståelig at dette prinsippet innføres internt i Den norske kirke. Men det bør settes av midler slik at eksterne kirkelig aktører kan søke prosjektstøtte for å drive faglig utvikling og lage metodiske opplegg til bruk for menigheter og andre kirkelige grupper.

Budsjettets Gruppe 3

Denne posten i budsjettet tilgodeser virksomheter i Den norske kirke. IKO har ikke mottatt statsstøtte og vil derfor ikke høre med til de virksomhetene som nevnes her. IKO eies av Bispedømmerådene, en del av organisasjonene og Den Evangelisk Lutherske Frikirke og bør i et framtidig kirkebudsjettt tilgodesees med driftsmidler for å kunne fortsette sitt arbeid innen trosopplæring og religionspedagogikk. Dette blir særdeles viktig dersom muligheten for å søke prosjektmidler blir redusert. IKO vil ved en senere anledning legge fram søknad om å bli tilgodesett i budsjettets Gruppe 3, men nevner dette allerede nå siden det er ved denne behandlingen at budsjettprinsippene legges.

Med vennlig hilsen

Marianne Uri Øverland
direktør

Postadresse

Pb 2623 St. Hanshaugen
0131 Oslo

Kontoradresse

Collettsgate 43
Oslo

Telefon

915 38 351

E-post

muo@iko.no